

Onderzoek naar de effectiviteit van interventies die participatie versterken van mensen met een ernstige arbeidshandicap

Inleiding

Iedereen die actief is op het terrein van dagbesteding en participatie ziet in de praktijk wanneer een interventie bijdraagt aan de kwaliteit van leven van de cliënt die er aan deelnemen. Ook wordt duidelijk wanneer cliënten stappen kunnen zetten naar een actievere deelname in de samenleving. Tegelijkertijd is er nog weinig gemeenschappelijk inzicht in wat nu daadwerkelijk het meest effectief is. Wat werkt voor welke groep cliënten het beste? Daartoe hebben de gemeente en De Omslag het initiatief genomen voor een onderzoek. TNO gaat dit onderzoek uitvoeren.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om inzicht te verkrijgen welke interventies bijdragen om de participatie en de zelfredzaamheid te vergroten. Daarbij wordt ook gekeken in hoeverre deze interventies groei van de cliënt ondersteunen en of er stappen gezet kunnen worden naar (betaald) werk. Met de uitkomsten moet alle betrokkenen meer inzicht krijgen in de effectiviteit van de ondersteuning. Daarmee zouden de cliënten en hun trajectbegeleiders en specialisten van de RvE Participatie meer zicht moeten krijgen wat voor hen het meest passend is. Aanbieders en de gemeente zouden dit ook kunnen gebruiken bij het inrichten van het aanbod en het maken van financieringsafspraken.

Samengevat zijn de doelstellingen:

1. inzichtelijk maken wat het effect van de interventies is op de zelfredzaamheid en op de ontwikkelmogelijkheden van de doelgroep tot participatie en werk;
2. de randvoorwaarden in kaart brengen waaronder deze interventies succesvol en effectief ingezet kunnen worden;
3. inzicht geven in de kosten en baten van de interventies.

De inzichten die het onderzoek oplevert, helpt aanbieders in het versterken van het aanbod, én de gemeente om een onderbouwde beslissing te nemen over de inkoop van interventies in de toekomst.

Afperking doelgroep

Bij de start van het onderzoek wordt bekeken op welke doelgroep het onderzoek zich specifiek gaat richten. Zeker is al wel dat de dagbesteding voor de (O)GGZ doelgroep onderdeel wordt van het onderzoek. Nader bekeken wordt of ook dagbesteding voor mensen met verstandelijke beperkingen wordt meegenomen. Hierover wordt uiterlijk december 2014, voordat de uitvoering start, een beslissing genomen.

Aanpak van het onderzoek

Het voornemen is om 20 participatie-interventies goed te beschrijven en vast te stellen wat zij kunnen betekenen voor de cliënten. Hieruit worden 8 interventies gekozen die in het onderzoek nader worden onderzocht. Er wordt dan met name gekeken naar de effecten van de interventies: op zelfredzaamheid, kwaliteit van leven, ervaren gezondheid, en 'self-efficacy' met betrekking tot werken, loopbaan, participatie. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van al verzamelde informatie zoals de

zelfredzaamheidsmatrix (ZRM). Inzet is de belasting voor alle betrokkenen op deze manier te beperken. Er komen twee metingen, te weten een nulmeting en een vervolgmeting. De nulmeting vindt medio januari 2015 plaats, de vervolgmeting medio oktober 2015. Deze worden uitgevoerd door de klantmanager of de trajectbegeleider van de cliënten. De onderzoekers kunnen daarna de verschillen bekijken en analyseren. Bij 2 cliënten van elke interventie neemt TNO een nader interview af om hiermee de observaties nader uit te diepen.

In de laatste periode van het onderzoek wordt een kosten en baten analyse van de interventies gemaakt. Deze is gebaseerd op de MKBA (Maatschappelijke Kosten en Baten)-systematiek die bij de gemeente Amsterdam wordt gebruikt voor het beoordelen van projecten en het maken van beleidskeuzes.

Organisatie van het onderzoek

TNO met projectleider Joost van Genabeek is de uitvoerder van het onderzoek. De Omslag is verantwoordelijk voor de aansluiting van het onderzoek op wat er in de praktijk speelt. Voor De Omslag dragen Esmeralda van der Naaten en Jaap Kemkes zorg voor de organisatie van een begeleidingsgroep, het afstemmen met het veld en het ophalen van inzichten en adviezen. De gemeente (DWZS, Nienke Boesveldt) is de opdrachtgever.

Er wordt een Begeleidingsgroep waarin vertegenwoordigers zitten van de Gemeente GGD, TNO, de Omslag en cliënten. Nadat de keuze voor te onderzoeken interventies is gemaakt wordt deze mogelijk nog uitgebreid.

Communicatie

Met deze aankondiging starten we de communicatie over het onderzoek. De Omslag wil op een aantal momenten het veld erbij betrekken:

- door een presentatie van het onderzoek in de netwerkbijeenkomst voor participanten van De Omslag op maandag 1 december a.s.;
- door enkele klankbordbijeenkomsten voor direct betrokkenen bij het onderzoek, waaronder ook klantmanagers, trajectbegeleiders;
- afstemming gebeurt ook door de gemeente in het directieoverleg van de aanbieders
- terugkoppeling van de resultaten in een grotere bijeenkomst na afloop van het onderzoek.

Daarnaast worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd op een werkconferentie voor vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam en aanbieders van interventies en tijdens een Europese review bijeenkomst.

Wilt u meer weten over het onderzoek?

Als u meer wilt weten over het onderzoek, dan kunt u contact opnemen met Esmeralda van der Naaten van De Omslag, telefoonnummer: 020 4860149 of email: esmeralda@deomslag.nl. Ook onderzoekers van TNO zijn graag bereid om u meer over het onderzoek te vertellen. Neem gerust contact op met Joost van Genabeek van TNO, telefoon 06 11700528 of email joost.vangenabeek@tno.nl.